

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto . . . \$6.00
Za pol leta . . . \$3.00
Za New York celo leto . . . \$7.00
Za inozemstvo celo leto . . . \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: Chelsea 3-3878

Entered as Second Class Matter September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3, 1879

NO. 121. — ŠTEV. 121.

NEW YORK, THURSDAY, MAY 24, 1934. — ČETRTEK, 24. MAJA 1934

TELEFON: Chelsea 3-3878

VOLUME XLII. — LETNIK XLII.

KRVAVI BOJI S STAVKARJI V TOLEDO, OHIO

VOJAŠTVO MOBILIZIRANO PROTI DELAVCEM, KI SE OBUPNO BORE ZA BOLJŠE DELOVNE POGOJE

Trgovec umrl vsled poškodb. — Petinštirideset oseb ranjenih. — Množica je navalila na policijo. Premirje je končalo poulične boje. — Le malo velepodjetnikov je odgovorilo na okrožnico Steel Workers Union. — V Minneapolis je dospel vladni posredovalec. — V težki industriji ne bo stavke.

Sinoči je bilo v raznih ameriških mestih mobilizirano vojaštvo ter bo najbrž poslano proti delavcem, ki se bore za boljše plače in znosnejše delovne pogoje.

Docim se je governer države Ohio sprva branil poslati infanterijo in stotnije s strojnimi puškami proti stavkarjem Electric Auto-Lite Company v Toledo, so bili poslani trije polki minnesotske narodne gade v Minneapolis, da napravijo red med tamkajšnjimi stavkarji.

Včeraj so se vršili pred Electric Auto-Lite Co. v Toledo, Ohio, divji in obupni boji med 3000 štrajkarji in 1500 stavkokazi.

Stavkarji so obkobili naprave milijonskega podjetja ter niso pustili stavkokazom oditi. Na obeh straneh se je vnel brezobziren boj, v katerem so imeli stavkarji in policijski premoč.

Policisti so se posluževali krepelcev, revolverjev in plinskih bomb.

Ostalo delavstvo v Toledo simpatizira z delavci Electric Auto-Lite Company, ki so že pet tednov na štrajku. Tretina strokovnih organizacij je glasovala za generalni štrajk, medtem si pa državni in zvezni posredovalci prizadevajo doseči sporazum glede plač in delovnega časa.

Sinoči ob devetih so stavkarji porušili velika vrata, vodeča v tovarno. Stražniki Electric Auto-Lite Company so takoj razpostavili strojne puške.

Istočasno je bilo objavljeno, da je generalni adjutant Frank D. Henderson poslal v mesto sedemsto narodnih gardistov.

MINNEAPOLIS, Minn., 23. maja. — Ob koncu prvega tedna velikega štrajka šoferjev tovornih avtomobilov je tekla kri, ko se je na City Market Place zbrala množica 5000 ljudi. Med štrajkarji in policijo se je vnel boj, ko so štrajkarji pretepli nekega trgovca, da je pozneje umrl. V teh bojih je bilo ranjenih najmanj 45 oseb, ki so bile odpeljane v bolnišnico.

Sredi najhujših bojev je prišel na pozorišče uradnik Central Labor Union Walter Frank in je z nocačnim glasom naznanil, da je bilo sklenjeno premirje, nakar se je množica pomirila.

Ko so se ravno sestali h konferenci governer F. B. Olson in višji policijski uradniki, da bi razpravljalni o položaju, je prišla vest, da je bil v pouličnih bojih okoli mestnega tržišča ubit podpredsednik in ravnatelj American Ball Company, C. Arthur Lyman.

Obe nasprotne stranki sta pristali na premirje, ki je bilo sklenjeno na governerjevi konferenci. Pogoji premirja so: tovorni avtomobili ne smejo biti na ulicah, ves okraj okoli mestnega tržišča mora biti zaprt, policija bo ob 5. popoldne odpoklicana od stavarske službe ter 24 ur premirja po odločitvi krajevnega delavskega odbora.

Ljudska množica se je polastila tržišča, ki se nahaja dva bloka od središča mesta, za ceno 45 ranjenih, med katerimi je 31 policijstov. Naval na policijo je bil višek nemirov, ki so stalno naraščali od zgodnjega jutra.

Prejšnji dan je bil več ali manj ranjenih 37 policijstov in stavkarjev. Iz Washingtona bo prišel v mesto zvezni uradnik, ki bo pomagal krajevnim obla-

Roparja zadela zasluzena kazen

OSTRA KAZEN ZA DIJAKE V BEOGRADU

Vojaki so dva dni oblegali vsečilišče. — Mnogo aretiranec je v sorodu s kraljevo rodbino.

Beograd, Jugoslavija, 23. maja. — Orožniki in vojaki so s sabljami in bajonetmi komčati dvodnevno obleganje stavkujočih vsečiliščnikov.

Poročila, da policija ostro ravna z jetniki in da jih celo pretepa, so razburila starše zaprtih dijakov.

Časniki so poročevalci, ki so bili v bližini vsečiliščnih poslopij pravijo, da so videli, kako so orozni vlečli v ječi dve dekle, ki sta kravaveli na glavi zaradi udarcev sabelj.

Starši dolže jetniške paznike, da so pretepla dijake in dijakinje.

Starši so zagrozili, da bodo predložili svoj protest v roke kralja Aleksandra. Mnogi zaprti dijaki so edno v sorodu s kraljevo rodbino. Starši so tudi sklenili, da sklicejo veliko zborovanje, na katerem bojejo izraziti svoje zgrajanje nad postopanjem policije.

Izjavili so tudi, da se ne bodo zmenili za policijsko prepoved za zborovanje.

Starši tudi trdijo, da v ječi dijakom niso hoteli dati vode, četudi je bil ustavljen vodovod v vsečilišču tekom dvodnevne obleganja.

Governer države Sonora, Rudolf Elias Oates, pravi, da se danjni izgon duhovnikov iz države ne pomeni nič drugega kot uveljavljanje nove mehiške ustawe iz leta 1917. Governer tudi pravi, da je bila zaprti nobena cerkev in da morejo duhovniki neovirano opravljati svojo cerkveno službo, samo da se vklonijo tozadnji postavki.

Na svoji posebni seji so ministri sklenili, da vlada ostro nastopi proti dijakom, ker so s tem, da so skljubovali policiji, odpovedali potresivo vladni izpodkopali njen oblast.

Dijaki so zastavili ker vlada ni ugodila njihovi zahtevi, da odstrani novega naučnega ministra Ilija Sumanovića, ki je prepovedal dijakske politične društva.

POČITNICE PAPEŽA PIJA

Vatikansko mesto, 23. maja. — Papež bo preživel poletne meseca v svoji vili Castel Gandolfo. Medtem bodo preuredili njegovo stanovanje v Vatikanu.

Način poravnati spor. Dovoz živeza je oviran tudi v bližnja mesta okoli Minneapolisa.

Do časa končne poravnave bo mestno-tržišče, ki je bilo pozorišče velikih izgredov, zaprto. Dokler skupna konferanca ne poravnava spora, podjetniki ne bodo pustili voziti svojih tovornih avtomobilov.

PITTSBURGH, Pa., 23. maja. — Le nekaj

družb jeklarske industrije, med njimi seveda tako pomembne družbe, kot Carnegie Steel Company, (McKeesport, Pa.) in Bethlehem Steel Company (Johnstown, Pa.) je odgovorilo na okrožnico Steel Workers Union, ki med drugim zahteva priznanje organizacije.

Vsi dosedanji odgovori pravijo slično: "Držimo se določ industrijske postave." Ta postava sicer zahteva kolektivne delavske pogodbe, toda ne sili podjetnikov, da se pogajajo s posameznimi delavskimi organizacijami.

Okrožnica je bila razposvana na več kot 100 korporacijam ter stavi 10. junij kot zadnji dan za odgovor.

Navzlic napetemu položaju v težki industriji pa ni verjeti na stavko.

PREGANJANJE KATOLIČANOV V MEHIKI

Spor med cerkvijo in državo se nadaljuje v državi Sonora. — Iz dežele so bili izgnani duhovniki in civilisti.

Nogales, Ariz., 23. maja. — Boj civilnih oblasti mehiškega države Sonora proti katoliškim duhovnikom in civilnim osebam, katere vlada dolži kršitve mehiške ustawe, postaja vedno ostrejši.

Tako so bile izgnane iz Sonore žene Dolores Keirth de Acosta, Ara de Thompson in Thereza Macias, ker so delovali proti "idejam vlade". Tako trdijo oblasti, prizadete žene pa zatrjujejo, da so bile izgnane, ker so protestirale proti vladnemu ultimatumu, ki je naznani takojšnem izgonu katoliških duhovnikov.

Medtem ko so bile vse tri žene izgnane samo iz države Sonora, so bili duhovniki izgnani iz cele Mehike, četudi so po večini mehiški deželjani.

Zupan mesta Nogales Rafael Ruiz dolži škofa Juana Navarette, da je kaj, da je prislo do boja med cerkvijo in državo.

Škof je v svojem pastirskej listu oglasil vladni nart za vzgojo otrok. Po tem načrtu je bil v šolah tudi vpeljan spolni pouk in škof je trdil, da namenjava očitki oblasti prisiliti dečke in dekle, da se pri tem pouku v šoli slečejo.

Governer države Sonora, Rudolf Elias Oates, pravi, da se danjni izgon duhovnikov iz države ne pomeni nič drugega kot uveljavljanje nove mehiške ustawe iz leta 1917. Governer tudi pravi, da se mora Francija držati svoje pravice do sameobrambe in odločno odklanjati, da bi oslabila svoj obrambni sistem, dokler se Nemčija ne postavi mir na podlagi medsebojne pomoči.

"Le Temps" priznava, da so zdržane države mnogo pripombe, da se danjni izgon duhovnikov iz države ne pomenuje nič drugega kot uveljavljanje nove mehiške ustawe iz leta 1917. Governer tudi pravi, da se mora Francija držati svoje pravice do sameobrambe in odločno odklanjati, da bi oslabila svoj obrambni sistem, dokler se Nemčija ne postavi mir na podlagi medsebojne pomoči.

Zupan mesta Nogales Rafael Ruiz dolži škofa Juana Navarette, da je kaj, da je prislo do boja med cerkvijo in državo.

Škof je v svojem pastirskej listu oglasil vladni nart za vzgojo otrok. Po tem načrtu je bil v šolah tudi vpeljan spolni pouk in škof je trdil, da namenjava očitki oblasti prisiliti dečke in dekle, da se pri tem pouku v šoli slečejo.

Washington, D. C., 23. maja. — Zdržane države so sedaj opustile svojo navado, da bi opozorile dolžne države 30 dni pred zapadlim platičlom, ki bi moral priti 15. junija.

Državni departement ni podal nikakršnega pojasnila, zakaj je s tem obvestilom že zaostal en teden.

Dobre poučeni krogci so mnenja, da državni departement tega ni prezrel, temveč hoče samo dati predsedniku Rooseveltu priložnost, da pojasni stališče svoje vladne glede vojnega dolga v kontingesu.

Zakladniški podstajnik Phillips, ki se je pogajal z mnogimi zastopniki dolžnih držav, je bil v Beli hiši in je dal predsedniku pojasnila o splošnem stanju dolga.

Pri sedanjem zapadlem roku 15. junija bo najbrž izpolnila svoje obveznosti samo Finska, ki je do sedaj plačala že vse obroke svojega vojnega dolga.

KOPALIŠČE ISL JE RAZ
DEJANO

Dunaj, Avstrija, 23. maja. — Največje avstrijsko kopališče Isl je zadržala velika nesreča. Bomba se je razpočila v poslopu, ki obdaja mineralni studenec in poslopije se je popolnoma zrušilo.

Pojava je arretirala več sumljivih oseb. Stotnja infanterije je bila poslana iz Linca v Isl.

V tem kopališču je cesar Frazer Jožef bival vseko poletje.

FRANCOZI SE IZGOVARJAJO

Zdržane države so krije, če evropske države ne plačajo dolga. — Ovirajo tudi razorozitveno konferenco.

Pariz, Francija, 23. maja.

Kot prvi pariški list "Le Temps", ni mogeo doseči nikakršnega sporazuma glede vojnega dolga in razorozitve, dokler Zdržane države do gotove meje ne jamčijo narodom varnosti, ne sprejmejo dolga odplačila vojnega dolga in dokler zadela tega dolga ni rešena na podlagi lausanske pogodbe.

Ta izjava lista, ki je glasilo francoske vlade, potrjuje dosedanje ameriško časopisjo, da bodo evropski narodi, ki se ne morejo sporazumi, glede razorozitve, skušali zvrniti vso odgovornost na Zdržane države in Francijo nima namena plačati vojnega dolga. Vend par Francija ne bo biti med onimi državami, katera bi bila označena, da je odpovedala svoji vojni dolg, ter je pripravljena v zopet normalno in ministri naglo pripravljajo obvezne vladne reforme.

Po kabinetni seji je kralj Boris III. imenoval generala Todorja Georgijeva za šefu generalnega štaba in generala Samova za poveljnika sovjetske garnizije.

S posebnim odlokoma je kralj imenoval novega sovjetskega župana in štiri podčupane. Ravno tako je imenovan tudi župan v mestih na deželi. V Plovdivu je bil imenovan župan v trije podčupani, v Varni in Iluščku po en župan in dva podčupana. Vse druge občine z manj kot 10,000 prebivalci bodo imelo po enega župana.

Barrow se je razdelil v sedem oblasti. Število okrajev ostane neizpomenjeno, toda bo samo 800 do 1000 občin, da se znižajo izdatki.

Od odstavljenih ministrov je naznani svoj odstop samo bivši ministriki predsednik Nikolaj Mušanov, medtem ko se ostali ministri še niso pokazali iz svojih stanovanj.

Bivši ministriki predsednik in vodja narodnih socijalist dr. Aleksander Tsarev je izjavil, da je bil močna paragvajska sila porazena v Canada sektorju ob Gran Chaco fronti.

Bolivijski so ujeli več tisoč nasprotnikov. Glavno mesto je vse v zastavah. Bitka se je pričela dne 19. maja.

**BOLIVIJSKI GOVORE
ZMAGI**

La Paz, Bolivija, 23. maja. — Vrhovno poveljstvo bolivijske armade je danes naznani, da je bila močna paragvajska sila porazena v Canada sektorju ob Gran Chaco fronti.

Bolivijski so ujeli več tisoč nasprotnikov. Glavno mesto je vse v zastavah. Bitka se je pričela dne 19. maja.

**OPROŠČENI DUNAJSKI
SOCIJALISTI**

Dunaj, Avstrija, 22. maja. — Avstrijska vlada je izpustila iz zaporov, v katerih so se nahajali od socijalistične revolucije v februarju, okoli 80 socijalistov,

"Glas Naroda"

Owned and Published by
SLOVENIC PUBLISHING COMPANY
(A Corporation)

L. Benedik, Pres.

Frank Sakner, President
Place of business of the corporation and addresses of above officers:
816 W. 18th Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issued Every Day Except Sundays and Holidays

V celo leto velja za Ameriko in Kanado	Za New York za celo leto	\$7.00
za pol leta	Za pol leta	\$3.50
za četr leta	Za pol leta	\$7.00
Subscription Yearly \$6.00		

Advertisement on Agreement

"Glas Naroda" izhaja vsaki dan izvzemski nedelj in praznikov.
Dopolni brez podpis in obenem se ne priobčujejo. Denar nuj se blagovoli
pribaltati po Money Order. Pri spremembah kraja paročnikov, prosimo, da se
nam tudi prejide bivalisce naznani, da bitreje najdemo naslovnika.

"GLAS NARODA", 216 W. 18th Street, New York, N. Y.
Telephone: Chelsea 3-3878

DARROW IN NRA

Pred par meseci je imenoval predsednik Roosevelt poseben odbor ter mu naročil, naj preišče poslovanje NRA (Administracije za obnovno ameriškega gospodarstva).

Načelnik tega odbora je bil slavni ameriški odvetnik Clarence Darrow, ki se je proslavil kot odvetnik in zagovornik v neštetih procesih.

V zadnjem času je bil njegov največji uspeh, ko je s svojo zgovornostjo pripravil sodnika, da je poslal milijon narjeva sinova Leopolda in Loeba v dosmrtno ječo, ne pa naravnost v smrt.

Darrow je opazoval in študiral ter slednjič sestavil poročilo, ki je naravnost porazno za NRA, torej za vladno agenturo, katero je že vsaj v začetku smatral ameriški narod za svojo rešiteljico.

Nihče ne bo trdil, niti predsednik, niti njegov pribičnik industrijski ravnačelj Johnson, da je NRA v vseh ozirih dovršena in da ne potrebuje nobenega izboljšanja.

NRA ni starata niti leto dni. Doslej se je izkazala kot medicina, ki nima univerzalnih zdravilnih sredstev. Marsikje je pomagala, marsikje škodovala, toda skoro bi rekli, da je v splošnem napravila več dobrega nego slabega.

Stražno močvirje, v katero je začela lezti dežela jeseni leta 1929, je pregloboko in preobširno, da bi ga bilo mogoče izsušiti z enim samim poskusom.

Kongres ni NRA za večno odobril. Dosti prej, predno bo potekel prvi predsednikov termin, bo njena doba končana. In če je kongres ne bo vnovič potrdil, bo ostala v zgodovini dežele kot več ali manj posrečen eksperiment.

Kritika odvetnika Darrowa je z malo izjemami destruktivnega značaja. Priporočil je le socijalizacijo in učenčno gospodarstvo.

Oboje se v Rusiji že nad petnajst let uveljavlja v tej in oni obliki, pa se po mnenju celo nekaterih komunistov ni prav posebno dobro uveljavilo in se ni kaj prida obneslo.

Predsedniku Rooseveltu ne more nihče zanikati občudovanja vredne vztrajnosti, delavnosti in dobre volje.

Toda navsezadnje je Roosevelt le človek, ne pa čarovnik ali pa svetopisemski Jehova, ki bi z magično besedo: — Bodil — na mah pretvoril črno depresijo v zlato prosperiteto.

Iz Slovenije.

Nekaj podrobnosti o umoru pri Krškem.

V naslednjem podajamo podrobnosti, ki vsaj nekoliko pojasnjuje ozadje tega umora:

Ugotovljeno je, da se je morilec Turšič, ki steje komaj 20 let, ob miraku začrnil z znanci v goštinstvu. Okrog 20. ure se je iz goštinstva napotil po banovinski cesti, ki vodi Adro in Kalce, proti domu. Spremljajoči tovaris ga je sredi poti pustil, nato pa je Turšič sam korakat datje. Med potjo seveda ni miroval, živarec je klical na kore. Tako je prišel do hišice posetnika Žnidarsica, ki stoji sama na krizišču med Pirščavo in Turšičevim hišo. Tam je bilo ono usodno mesto, kjer je izgubil življenje prav takoj mladi Adolf Pirš. Kako je ugotovljeno, je Turšič pred njim v razdelji kakih dveh metrov obstal in nato brez vsakega povoda z vojaškim bajonetom navabil na mičesarstvo službe Pirca, ki je močno ranjen padel na tla brez najmanjšega glasnu.

Umor bi gotovo stal nepojasnjivo, če ne bi srečno naključje samo pomagalo. Turšič je takoj po zločinu zbežal kakih 40 korakov po cesti in se okrenil, da bi videl, če ga njenega žrtev morda ne zasleduje. V naslednjem trenutku pa sta iz bližnje hiše stopila na cesto posetnika Cerovščka Ivan in Kiler Franec ter opazila Turšiča. Cerovšček je morilec vprašal, ali pride naslednjega dne pripravljan drva, karko sta se domnila. Pri tem pa je opazil zasplojenost in zbegnost Turšiča, kar je na oba napravilo čuden vtisk. Komaj sta imenovana posetnika napravila nekaj korakov, sta v temi opazila na cesti ležec na uličničku. Mislila, da je kaka žrtev alkohola, sta bili pa in ne posestniku Pircu, ki je takoj z njima odšel na место in v veliko zadost na cesti našel sina v zadnjem zdihljaju. V tem sta si posetnika že razložila zbegnost Turšičeve, kajti vse je kazalo, da ne more biti morilec nihče drugi kakšen Turšič.

O žalostnem koncu mladega

Pirca Adolfa se je takoj razvedelo v bližnji okolici in ormožniška mestna, ki se je nudiла v Novigorici, kjer je komu prila in poiskala morilca. Izpava je Turšič vzhajajoč značilno zlegčin, toda sploh

nepoznana je bila po lasti in načinu naščetja.

Poslednji dan v sobotu, karko sta

zgledali v občini Laze, kjer pa so enkratki

MARIJA

ROMAN IZ ŽIVLJENJA

ZA "GLAS NARODA" PRIREDIL: I. H.

40

Wendler se smeje v zadregi.

— Vprašanje je, kaj razumete pod srečo, Miss Vautham.

Miss Grace komaj zdrži mirno.

— Saj vendor veste, kaj mislim. Saj vendor vem, da ste se vrnili z Marijo Buchwaldovo in sedaj je za mene samo važno vedeti, kako daleč ste prišli ž njo.

Wendler jo gleda z žarcimi pogledi.

— Bil sem velik morec, Miss Vautham.

— Zaskaj? — vpraša trdo in glasno.

— Ker sem med potom prišel na jasno, da sem svoje zanimanje zapravljal za neumni etvilični popok, pri tem pa sem šel brezbržno mimo ponosne ovtlice.

Wendler je bil zelo ponosen na ta primer. Miss Vautham globoko in težko dahne.

— S tem menda hočete reči, da primerjate Marijo z neumnim etviličnim popkom. Kateri pa ste dalji vlogi ponosne etviličke?

— Ali morete le en sam trenutek biti v dvomu, Miss Vautham? Daleč od vas so se mi šele odprle oči. Hrepnenje po vas mi je razjedalo sreco.

— To se pravi, da vas je Marija zavrnila?

— Kako pride do tega?

— Človek vedno sovraži predmet svoje ljubezni, ako je bil zavrnjen.

— Toda najdražja, oboževana Miss Grace — takojo po najini ljeti mi je bilo jasno, da se je moje sreco zmotilo. Toda včasni sneči nisem hotel biti v napotje, hotel sem vas rešiti tekmovalke, in sem Marijo v resnici zasmušil, četudi ne preveč ognjevitvo. Saj sem mislil samo na vas. In v moje olajšanje me je zavrnila.

Miss Grace globoko uvzdihne, da je bilo slišati kot stok.

— Nehajte s tem, gospod Wendler. Medsebojno mama ni treba dečati poklonov, ker se dobro poznavata. Ker ste pri lepi Mariji odleteli, ste se s hladnim razumom ozrlj okrog, da bi kateri drugi ponudili svojo roko. In tedaj ste prišli do spoznanja, da bi bila Miss Vautham za vas tcelo primerna, samo če se je mogoče zadovoljiti z njenim osebnostjo.

— Toda draga, oboževana Miss — ne — tega ne morem trpeti, da tako govorite o sebi. Vi ste najzanimivejša in najdolčnejsa žena, ki sem jo še kdaj poznal, in sedaj vem, kam me všeče sreco.

Grace zamahuje z roko.

— Še enkrat vas prosim, prenehajte s tem. Govoriti hočeva pa metno. Torej najin mačer se je ponesrečil?

— Če premembe v mojem sreco ne marate razumeti, ne morem pomagati. Upam pa, da vas bom še mogel prepričati, da je moje sreco samo vase.

To pravi mnogo resnejše kot prej.

— Torej, povejte; ali vas je Marija zavrnila?

— Tako je; ker je pač nisem mogel snubiti s prepričanjem in sem mislil samo na vas.

Miss Grace si z obema rokama podpre obraz in topo zre pred se.

— Ne, ne, gospod Wendler; med seboj se ne bova izgovarjala. Marija vas je zavrnila, ker vas ni ljubila in ker je drugačna, kot pa sva midva mislila. Dewallia ljubi s tako vlastnostjo, da rajše živi ž njim v pomunjkanju in skrbeli, kot pa z vami ali kakim drugim bogatstvom v sijaju in razkošju. Kaj takega pa tako vrste ljudje, kot smo mi, ne razumejo. Dewallia jo ljubi ravno tako zvesto in nemajno — in imela sem same še eno upanje, da se bo Marija vrnila kot vaša nevesta. Sedaj pa imam le še malo upanja, namreč, da bo Dewall verjetno v to, da vam je v resnici podarila prestan. Dokler verjamem to, za mene še ni vse izgrubljeno.

Wendler jo pogleda z nagubančenim čelom.

— Ali doktorja Dewalla Še vedno ljubite s tako strastjo?

Njene ustnice se zganejo. Nato pa se vzvratna.

— Včasih ne vem, ali ga ljubim, ali sovražim. Ako ga pa ljubim, ja to popolnoma drugačno ljubitem, kakor jo pa čudi do njega Marija. Toda ž njim bi mogla deliti vse. Vendor pa ne vem, ako bi ga kaj dolgo mogla prenačati, ko bi bilo enkrat zadovoljeno moji strasti do njega. Mogoč bi mi nekega dne postal dolgočasen.

— Ker kot občutljiva ženska toliko popolnosti ne morete prenesti. Slednji mora tudi zelo mučno vedno živeti poleg enega človeka, ki vedno stavi vsakovrstne zahteve. Tudi meni bi se najbolje godilo isto kot z Marijo. Taki ljudje padajo takim, kot sva midva, sčasom na živce.

Miss Grace si potisne lase s čela.

— Vse to sem si že tudi jaz rekla — toda imenujte to trmo, ali kar hočete, vse hočem poskusiti, da si tega človeka pridobim — in če bi bilo tudi samo zaradi tega — da nuj poplačam za to, ker me je prisilil k toljkičnemu ponizjanju. Saj ne veste, kaj vse sem že storila zanj. Svoj ponos sem že potepala v prah, da — vrgla sem se na naranost za vrat — vse zastonj. Nad menoj stoji in ni se mi mogoče približati. Samo ekrat sem opazila, da je začutil, da sem ženska — poželjiva ženska in ne samo navadna stvar. In tedaj sem pač morala napraviti napako — od tedaj naprej je vedno bolj bladen in tuj. Zastonj sem se drznila majtežavnega. In mislim, da ga včasih celo sovražim. In vendor boja zanj še ne opustim — ker mi ravno ta boj, to neutrušljivo hrepnenje daje tem večje veselje do življenja. Tako, sedaj sem vam vse to povedala — ali veste, zakaj?

Wendler jo pogleda in v njegovih očeh zažari ogem, kakoršne ga pri njem ni še nikdar opazila.

— Ne — ne vem in se zastonj vprašujem po vaših vzrokih. — Ker vas hočem ovirati, da bi se v resnici zaljubili v men. Do sedaj tega ni bilo pri vasi — toda sedaj bi to radi, ker vam je pri Mariji spodeljelo. Sedaj bi se radi zaljubili v men, ker se vasi tako lepo zlagajo. Vi ste bogata in jaz sem bogata. Toda ne poskušate tega, ker iz tega ne bo nič. Oba sva si le preveč podobna. In s svojim prijaznjem sem vas menda iztremlila.

Wendler se druge in njegove oči zažare.

— Ne, prav nič me ni oplašilo. Ravnino nasprotro: moja želja je postala še večja, da si was pridobim. Odkrito povedane, da vas ne ljubim in isti način, kot sem ljubil Marijo, — toda — rad vas imam, kot sem vas vedno rad imel in ko ne bi vedel, da ste v dr. Dewallia tako zaljubljeni, bi se mnogo bolj zanimal za vas kot pa za Marijo. Navtložil temu sem preričan, da bi bila midva zelo dober par. Med seboj si no bova nizesar obljuhjala, toda se medsebojno tudi ne bova nizesar s pretiranimi moralnimi zahtevami. Oba se poznav in bova imela oba razumevanje. Tega razumevanja ne bi nikdar našli pri dr. Dewalliu, jaz pa nikdar pri Mariji. V resnici vidim sedaj, da v mimam rad, in da bo mogoče lepši z vami živeti kot pa z Marijo. In mislim, da vam ne obljubim preveč, skoči vam rečem, da boste tudi z menoj zadovoljni. Kako vas razumem in enim vaš značaj, morete razvideti iz tega, da vam mirno prepustim še zadnjo priložnost z dr. Oewallom. Skušajte še dobiti igro — vem, da do polovice kaže stvari ne greste, ker ste preoddločni. Če pa to igro vendor

je izgubite, tedaj poskušajte pri meni iskati tolažbe. Mogoč vam morem vendarle pomagati, da se rešite mučnega položaja, ker vam bo tem lažje, ker vas razumem. Ne zahtovam, da mi kaj obljubite, imate prosti roko, vedito samo, da sem izdrav, spoštovan mož ki je bogat kot vi ki vas razume in občuduje, kakoršni ste, z vsemi vašimi krepostimi in slabostmi, ki pa v mojih očeh človeka izpopolnijo. Vse to sem vam hotel povedati.

Zanišljena ga posluša in sedaj ga opazuje z nekakim začetjem. V tem trenutku je vedela, da je tega človeka do sedaj podcenjevala. To ni bil brezpomemben mož, kakoršneg je poznala in kar je odkrit v pametno povedal, je pri njej tudi zadelo sorodno struno. Dolgo ga gleda in premisljuje, skoči bi ji ta mož mogel biti v tolažbu, ako jo slednji Dewall popolnoma razočara. Ima prav, razumel jo je in bil je mogoče še lepsi kot Dewall s svojim trdim, robustim obrazom. Wendler je gledal na svojo zumanjost, ne da bi izgledal mašopirjen. In morala je biti tudi vesela, da je imela človeka, s katerim se je mogla na svoj način razgovoriti.

(Dalje prihodnjih.)

Razne vesti.

POT DO MOŽITVE

PREOBILIO ZNOJENJE

Francoski listi poročajo o 41letni Mariji Moduitsovi, ki je živila v St. Germaineu s tehnikom Henryjem Pouchanom deset let v splošnem lahko rečemo, da je taščna potenca znak kakšne bolezni, npr. nevrastenije, rahitisa, tolikavosti, revmatizma v sklepih, naduha itd. Zato je treba na vsak način odpraviti predvsem temeljne vzroke potenja.

Silvija je poskušala vse trike, da bi ga napravila za moža, a ni dosegla niti najmanjšega uspeha. Slednji si je izmislišla novo sredstvo: poizkusila je samomor. Nekaj minut pred časom, ko se je vračal Pouchan običajno domov, je odprela plin je legla na posteljo, poleg sebe pa je položila svojega otroka.

Usoda je hotela, da se je tehnik prav ta dan zakasnil za 45 minut. Ko je prišel domov, je našel zaprta vrata. Moral je vdreti v stanovanje, kjer mu je takoj udaril v obraz. Čepljiv našel lahki in pristni. Proti likalnini znojenju je uporabljal izmivanja s sredstvi, ki sta ležala v nezavest. Telefoniral je pričakoval, da bo zdravnik pomčil, prišel je po zdravniško pomoč, prišel je nevrastni, rabiti je treba vložke iz vatera in plastjo pudra. Zoper mrzle in potne roke ter noge pomaga masaža.

Ce vsi ti ukrepi nič ne zadežejo, bo poskusil zdravnik morda z najnovješnjim pripomočkom, ki ga tačno preizkusajo: z roentgenskimi žarki.

MIKROFON ZA GLUŠCE

V slovitem ameriškem zavodu za gluhanome v Jacksonvillu preizkušajo ta čas zelo zanimivo napravo, ki omogoča gluhanom gojenjem poslušanje s prsti. Obenem jih uči pravilne izgovarjave po zvoku in naglasu, kar je bilo dobrej pri gluhanem kakor znano najtežje vprašanje. Tega jih do-

zadri ljudje, ki so vse vedeli,

slej niso mogli naučiti, ker sami ne morejo slišati svojega govorjenja in ga nadzirati.

Da bi odpomogel temu nedostatku, je zgradil ravnatelj omenjene gluhanomence pripomoček, ki sestoji v bistvu iz mikrofona. V ta mikrofon goovi učitelj svoje besede, ki naj se jih učenci nauči. Besede, ki jih dojemajo, pa niso zvoki, temveč električni impulsi, ki jih učenci s prsti čutijo kot tresljaje na majhnih vibratorjih, ki so zvezani z mikrofonom. Pred vsakim gojenjem je na klopi takšen vibrator, na kateremu lahko občuti ritem besede, ki jo potem gojenec toliko časa ponavlja v svojem posebnem mikrofonu, dokler ne dobi v vseh vibratori po razredu istega ritma.

Novo metodo izgovarjalnega potnika so preizkušali na tihem več mesecov. Ko se je pokazalo, da je res uspešna, jo je izumitelj objavil. Neko 14letno dekle, ki je absolutno gluho, se je po njej naučilo celo igrati klavir in zmore sedaj že krajše in lažje skladbe. Ker pa klavirske zvokov seveda ni mogla "poslušati" s kencem prstov, so zato zgradili poseben vibrator, ki se pritrdi na čelo. Ta vibrator deluje tako dobro, da sledijo otroci z njim celo radijskim oddajam.

STRELA

Stari ljudje, ki so vse vedeli, vele, da strela zelo redko udari v hrast. Če te dobi nevila znam, ne hiti vedrit pod hrast, ampak pod bukev ali pod gaber. V ta dva nikdar ne tresči. Tako je priljubljeno izročilo starh do nas in greduti sedaj naprej. Kaj je na tem?

V nekem znamenitem časopisu beremo, da so učenjaki res opazovali, kam strela rajše udari v hrast. Če te dobi nevila zunaj, ne hiti vedrit pod hrast, ampak pod bukev ali pod gaber. V ta dva nikdar ne tresči. Tako je priljubljeno izročilo starh do nas in greduti sedaj naprej.

Stari ljudje, ki so vse vedeli, da strela zelo redko udari v hrast. Če te dobi nevila zunaj, ne hiti vedrit pod hrast, ampak pod bukev ali pod gaber. V ta dva nikdar ne tresči. Tako je priljubljeno izročilo starh do nas in greduti sedaj naprej.

SLOVENIC PUBLISHING CO.

TRAVEL BUREAU

216 WEST 18TH STREET NEW YORK, N. Y.

PIŠITE NAM ZA CENE VOZNIH LISTOV, REZERVACIJO KABIN, IN POJASNILA ZA POTOVANJE

TCVANJE

Še je čas!

DA SE PRIGLASITE ZA
SKUPNO POTOVANJE

Ameriški Slovenci v starj kraj na slavnem brzoparniku

25. maja: Veendam v Boulogne sur Mer Majestic v Cherbourg

26. maja: Bremen v Bremen Rex v Genoa Ille de France v Havre

30. maja: New York v Hamburg President Roosevelt v Havre

1. junija: Europa v Bremen Volendam v Boulogne Franconia v Havre

2. junija: Champlain v Havre Vulcania v Trst

6. junija: Albert Ballin v Hamburg Washington v Havre

8. junija: Olympic v Cherbourg Statendam v Boulogne

9. junija: Leviathan v Cherbourg Aquitania v Cherbourg Conte di Savoia v Genoa

12. junija: Bremen v Bremen

13. junija: Lafayette v Havre Deutschland v Hamburg

16. junija: Ille de France v Havre Bergengraf v Cherbourg

18. junija: Europa v Bremen

20. junija: Hamburg v Hamburg Majestic v Cherbourg Manhattan v Havre

22. junija: Veendam v Boulogne

23. junija: Champlain v Havre Rex v Genoa

27. junija: Aquitania v Cherbourg New York v Hamburg Olympic v Cherbourg

28. junija: Saturnia v Trst

29. junija: Statendam v Boulogne